

MÜMİN KİMSENİN ÖLÜMÜ

es-selâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve berakâtüh!

Aziz ve sevgili Ak-Radyo dinleyicileri ve Ak-Televizyon izleyicileri!

Allah'ın selamı, rahmeti, bereketi, ihsânı, ikramı, lütfu üzerinize olsun. Dünyada ve ahirette Allah cümlelerinizi aziz ve bahtiyar eylesin...

a. Allah, Merhametlilerin En Merhametlisidir!

Ebû Ümâme *radıyallahu anh'*ın rivayet ettiğine göre Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* buyuruyor ki:

إِنَّ مَلَكًا مُّوَكَّلًا بِمَنْ يَقُولُ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ
فَمَنْ قَالَهَا ثَلَاثًا قَالَ لَهُ الْمَلَكُ إِنَّ أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ
قَدْ أَقْبَلَ عَلَيْكَ فَاسْأَلْ¹

*İnne melemen müvekkelen bi-men yekûlü:
Yâ erhame'r-râhimîn, fe men kâlehâ selâsen.
Kâle lehü'l-melekü: İnne erhame'r-râhimîne,
kad akbele aleyke fe's'el.*

Sadeka Rasûlüllâh, fî mâ kâl ev kemâ kâl.

¹Hâkim, *Müstedrek*, 1/768 (1996).

Allah'ın, “Ey merhametlilerin en merhametlisi!” diyen kimseyle ilgilenen bir meleği vardır. Kim bunu üç kez söylerse, melek şöyle der: “Merhametlilerin en merhametlisi sana yöneldi, artık ondan iste (duanı et)!’

Sadeka Rasûlüllâh fîmâ kâl ev kemâ kâl.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* buyuruyor ki:

İnne meleken müvekkelen. “Bir melek vardır, vazifelidir.” *Bi-men yekûlü yâ erhame’r-râhimîn.* “*Yâ erhame’r-râhimîn* diyene cevap vermekle, onunla meşgul olmakla görevli bir melek vardır.” *Fe-men kâlehâ selâsen.* “Kim bu sözü üç defa söylerse.” *Kâle lehü’l-melekü.* “Bu görevli, tayin edilmiş melek bu sözü söyleyen mümin kula der ki.” *İnne erhame’r-râhimîn kad akbele aleyke.* “*Erhamü’r-Râhimîn* hiç şüphe yok ki sana teveccüh buyurdu, sana yöneldi; *fes’el* iste bakalım ne isteyeceksen.’ buyurur.”

Bu müjdeli bir hadîs-i şerîf.

Biz dualarımızın kabul olmasını isteriz. Allah Teâlâ hazretleri bizim isteklerimizi bizlere ihsan etsin diye dileriz.

Ama bunu nasıl sağlayacağız?

Sevgili Peygamberimiz tarafından hadîs-i şerîfte elimize bilgi verilmiş, sunulmuş oluyor.

Yâ erhame'r-râhimîn sözündeki *erham*, “merhameti en çok olan” demek. Yani ism-i tafdil sîgası; nasıl *ekber* “en büyük” demekse, *erham* da “merhameti, rahmeti en çok olan” demek. *Râhimîn* de “merhamet edenler, acıyanlar” demek.

“*Yâ erhame'r-râhimîn!*” dediği zaman insan ne demiş oluyor?

“Ey acıyanların, merhamet edenlerin, rahmeyleyenlerin en merhametlisi olan Rabbim!” demiş oluyor.

Bu çok önemli bir sözdür. Cenâb-ı Mevlâ'nın merhametine, rahmetine teveccüh etmiş oluyoruz. O'na yönelmiş, O'ndan boyun büküp isteme durumunda olmuş oluyoruz. Bu sözden Allah Teâlâ hazretleri hoşnut olur, bu sözü çok sever. Bunun için bir melek tayin etmiş. Bir insan bunu “*Yâ erhame'r-râhimîn! Yâ erhame'r-râhimîn! Yâ erhame'r-râhimîn!*” diye üç defa söyleyince, o zaman o melek ona;

“Tamam. *Erhamü'r-Râhimîn* olan Rabbin sana şimdi teveccüh buyurdu, yöneldi. İşte

bakalım ne isteyeceksen! Hadi bakalım mura-dını söyle, isteyeceğini iste!” der.

Melek ona teşvikkâr olarak böyle hitap eder, söyler. Meleğin böyle söylemesi çok güzel bir durum.

Onun için niyazı olan, muradı olan, isteği olan kardeşlerimiz bu müjdeli hadîs-i şerîften istifade etsinler. “*Yâ Erhame’r- Râhimîn!*” sözünü üç defa söyleyip ondan sonra da isteklerini, dileklerini Cenâb-ı Mevlâ’ya arz etsinler.

Dua eden insanların yapacağı işleri biliyorsunuz. Kendisine dua edebilir. Anne babasını duadan unutmaması lazım. Mümin kardeşi için dua ederse, mümin kardeşi için dua ettiği zaman onun duası daha da geçerli ve daha çok faydalı olur. O bakımdan bu kelimeleri hatırlınızda tutun ve dua ile meşgul olun! Çünkü dua da ibadettir; hatta ibadetin özüdür, esasıdır, çok kıymetli bir şeklidir. Çünkü insan Rabbinin varlığını, birliğini kabul etmiş olarak, O’nun her şeyi vereceğini, duaları kabul edici olduğunu, dilekleri O’nun ihsan edeceğini bilerek “O’na” yönelmiş oluyor.

Onun için dua çok değerli bir ibadettir. Dualarınızı böyle “*Yâ Erhame’r-Râhimîn!*”

diyerek sıralayın. Tabi Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz’e salât-ü selam da getirirseniz daha güzel olur. Çünkü başında ve sonunda salât-ü selam getirilen dualar reddolunmaz.

“*Yâ Erhame’r-Râhimîn!*” niye bir defa denmeyip de üç defa deniliyor?

Hadîs-i şerîflerde üç defa söylemek tavsiye edilmiş, teşvik edilmiş. Bir defa söyleyince, “İsteği bakalım candan mı, isteyen kararlı mı, yoksa şöyle bir dudağının ucuyla isteyiverdi mi? Arzusu gelip geçici mi yoksa ısrarlı mı?” tam belli olmuyor. Bir defa daha söylüyor, bir defa daha söylüyor ki böyle üç defa söylemek çok istekli, çok ısrarlı olduğunun göstergesi oluyor.

Üç defa söylemekle ilgili bir hadîs-i şerîfi nakletmek istiyorum.

Dinleyenler “okuyanlar” çok memnun olacak.

Şeyh Sâdî-i Şirâzî diye İranlılar’ın çok meşhur büyük bir hâkim, feylesof şairi var. Sanatı çok yüksek, çok değerli bir kimse... O da *Gülistan*’ına almış. Muhtelif hadis kaynaklarında

da var. Diyor ki Peygamber Efendimiz bu hadîs-i şerifinde;

Günahkâr, kusurlu, pür-hata bir kul; gön-lünü, yönünü döndürür; elini Cenâb-ı Mevlâ'ya açar ve “Yâ Rabbi!” der. Allah Teâlâ hazretleri onun “Yâ Rabbi!” demesine nazar buyurmaz. Çünkü günahlı, çünkü suçlu, çünkü hataları çok...

Sonra kul yine devam eder, tekrar “Yâ Rabbi! Ey benim Rabbim!” der. Cenâb-ı Hak yine nazar buyurmaz çünkü kabahati, kusurları çok...

Ama üçüncü defa “Yâ Rabbi!” diye tekrar söyleyince, o zaman Allah Teâlâ hazretleri meleklerine der ki;

“Ey meleklerim, şahit olun, ben bu kulumu afv-ü mağfiret eyledim!”

Hatta hadîs-i şerîfin müteşabih kelimele-rinden bir cümle var:

Kad istahyeytü min abdî ve leyse lehû rab-bün gayrî. “Ey meleklerim, ben bu kulumdan utandım. Onun benden başka rabbi, mevlâsı ol-madığını bildiği halde ve bana ‘Yâ Rabbi! Yâ Rabbi! Yâ Rabbi!’ diye yöneldiği halde ona

icabet etmemekten ben utandım ve onu mağfiret ettim.” buyurur.

Şeyh Sâdî burada cümleyi yapıştırmış, diyor ki:

“Şu Mevlâ’nın keremine, lütfuna bakın ki günahı kul işliyor, yapıyor ama Allah affetmeye utanıyor.”

Tabi asıl utanması gereken kul... Çünkü hatalı, çünkü günahkâr, çünkü suçu, kabahati çok... “Ama öyle ısrarlı isteyene vermemek benim şânıma yakışmaz.” diye Cenâb-ı Hak “Ben kulumdan utandım. O benden başka mevlâsı olmadığı, bana yöneldiği halde ben ona cevap vermezsem olmayacak. Ben onu afv-ü mağfiret ettim. Şahit olun, onu bağışlıyorum.” der.

Demek ki “*Yâ erhame’r-râhimîn!*” sözünü tekrar tekrar söylemek lazım ve ısrar etmek lazım! Allah Teâlâ hazretleri duada ısrarı seviyor...

“Acaba ayıp olmaz mı? Çok ısrar edersek edepsizlik olur mu?”

Hayır... Allah Teâlâ hazretleri duada ısrar edilmesini seviyor.

Onun için mübarek günlerde dua etmeye daha bir hız verelim, daha çok gayret edelim. “*Yâ Erhame’r-Râhimîn!*” sözünü çok söyleyelim. Kendimiz için anne babamız için çoluk çocuğumuz için Müslüman kardeşlerimiz için ümmet-i Muhammed’in hâl-i pür-melâli düzelsin diye, dertlerine çareler gelsin diye dua edelim.

Çeşit çeşit iletişim araçları da geliştiği için her yerden acılı şeyler duyuyoruz. Her yerdeki Müslüman kardeşlerimizin duaya ihtiyacı var. Kimisi Müslüman annenin babanın çocuğu ama İslâm’ın güzelliğini unutmuş, gafil, cahil ömür geçiriyor; o bir fena durum... Kimisi iyi durumda, namazlı niyazlı fakat düşman tepesine binmiş, eziyor, zulmediyor; o da bir başka fena durum... Kimisi yoksulluktan ızdırap çekiyor.

Öteki ülkeler çalışmışlar, gelişmişler. Halkına hizmet eden yöneticiler, belediyeciler, memurlar, zenginler, halkla ilgili işleri yapanlar güzel çalışmalar yapmış; bakıyorsunuz her taraf çok güzel...

Bakıyorum, Avustralya’da çok güzel hizmetler edildiğini görüyorum. Bir şehirden geçiyoruz, “Burası parklar şehri diye tanınır.” diyorlar. Her taraf park, bahçe... Her taraf

güzel; çimen, çayır, çiçek... Sokaklar bizim caddelerimiz kadar geniş. Sokakların kenarında yeşil çimen şeritler var, kesilmiş, gayet güzel... Bisikletler geçsin diye yerler var, yayalar geçsin diye yerler var... Ağaçlar dikilmiş... İmreniyor insan; güzel hizmet etmişler. Birbirlerine, kendilerine, çoluk çocuklarına, nesillerine, milletlerine hizmet etmişler.

Bizim yollarımız çamurlu, yapılmamış. Evlerimizde, köylerimizde sular yok. Hizmetler aksak... Halk mazlum, mağdur... Çok dua etmek gerekiyor.

İşte duanın anahtarı... İşte mübarek aylar, mübarek geceler, mübarek zamanlar... İşte âlemlerin Rabbi, Erhamü'r- Râhimîn Mevlâmız duaları kabul edecek... Hatta hatamıza, kusurumuza, günahımıza bakmayacak; ne kadar güzel...

Allah Teâlâ hazretleri bize insaf versin; Müslüman kardeşlerimiz için dua da mı edemeyiz? Hiçbir şey yapmıyoruz. Para harcamıyoruz, koşturmuyoruz, fiilen hizmet ortaya koymuyoruz diye artık başka bütün yollar kapanmış mı oluyor? Hiç olmazsa dua da mı edemeyiz?

“Ben fakirim, ben âcizim, ben ihtiyarım, ben gidemiyorum... Bosna’ya, Kafkasya’ya, Orta Asya’ya, Keşmir’e, Endonezya’ya, Afrika’ya, Somali’ye yardım edemiyorum...”

Dua da mı edemeyiz?

İşte bak, Allah Teâlâ hazretleri duaları kabul ediyor.

İnsan bir şeyi dua edip isterken isterken kabul olduğunu anlayamıyor ama aradan bir zaman geçiyor, bir de bakıyorsunuz Allah o dua ettiğiniz şeyi yapmaya size fırsat da vermiş. “Allah Allah!” diyorsunuz, şaşırıyorsunuz; “Ben bunun duasını yapmıştım, aradan biraz zaman geçti ama kabul olmuş, Allah nasip etti.” diyorsunuz.

Allah Teâlâ hazretleri bazen anında verir, bazen belli bir zaman sonra verir. Hikmetinden suâl olunmaz, sebebi bilinmez. Niçin geciktirdiğinin muhakkak sebepleri, hikmetleri vardır.

Onun için “Ben dua ediyorum, ediyorum da henüz daha duamın sonucunu görmedim!” diye de düşünmemek lazım. O da yanlış, o da ayıp, o da suç, o da eğri bir düşünce...

Ne yapmalıyız?

Duaya devam etmeliyiz.

Duanın anahtarı bir güzel, faydalı bir hadîs-i şerîf... İnşallah “*Yâ Erhame’r Râhimîn*”li duaları unutmazsınız.

Bizi de duadan unutmayın!

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Çok sevdiğimiz, aziz ve değerli, muhterem, kıymetli bir âlim olan Âsım Köksal Hocafendi’nin vefatı haberi geldi.

Innâ lillâh ve innâ ileyhi râciun...

Kendisiyle çok yakınlıklarımız vardı. Bizden daha büyük nesilden, önceki nesilden tecrübeli bir alimdi. Diyanet İşleri teşkilatında yüksek mevkilerde bulunmuş, çok güzel hizmetler yapmıştı. Çok güzel eserler verdi, dünya çapında nâmı duyuldu. Nam, şöhret peşinde değildi ama Allah duyurdu. Merhum Ziyaü’l-Hak kendisini Pakistan’a çağırdı ve orada alnından öperek, tebrik ederek yazdığı kitaplar için, özellikle *İslâm Tarihi* kitabı için kendisine ödül verdi.

Biz de Ankara’da ikamet ettiğimiz zamanlar, İlâhiyat Fakültesi’nde vazifeli iken Kalaba’da otururduk. Onlar da bir-iki durak yukarıda Keçiören’in bir semtinde otururlardı. Manzaralı güzel bir yamaçta evleri vardı. Biz kandil

oldu mu kalkar onlara giderdik. Onların camisinde o da çıkar konuşma yapardı. Veyahut evine giderdik, evinde yazdığı *İslâm Tarihi*'nden tespit ettiği bilgileri bize anlatırdı. Çok memnun olurduk.

Allah rahmet eylesin. Makamını âlâ eylesin. Kabri cennet bahçesi olsun...

b. Ölünün Arkasından Yapılacak Dualar

Bu konuda, bu bakımdan açtığım sayfada da bir hadîs-i şerîf var, onu okumak istiyorum. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz buyuruyor ki:

إِنَّ لِلْمَوْتِ فَرْعًا فَإِذَا بَلَغَ أَحَدُكُمْ مَوْتَ أَخِيهِ
فَلْيَقُلْ إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ²
اللَّهُمَّ الْحَقُّهُ بِالصَّالِحِينَ وَاخْلُفْهُ عَلَى ذُرِّيَّتِهِ
فِي الْغَابِرِينَ وَاعْفِرْ لَنَا وَلَهُ يَوْمَ الدِّينِ
اللَّهُمَّ لَا تَحْرِمْنَا أَجْرَهُ وَلَا تَفْتِنَّا بَعْدَهُ³

Şüphesiz ölüm korku vericidir. İçinizden biri bir kardeşinin vefat ettiğini duyarsa şöyle

² 2/Bakara, 156.

³ İbn Asâkîr, *Mu'cemü's-Şüyûh*, 2/1197 (1565).

desin: “(*Innâ lillâhi ve innâ ileyhi râci’ûn*) Allah’tan geldik yine Ona döneceğiz. Allah’ım! Onu sâlihlerin arasına kat, geride kalan nesline sahip çık, kıyamet gününde bizi ve onu bağışla. Allah’ım! Bizi onun ecrinden mahrum etme ve onun ardından bizi fitneye düşürme.”

Biz de bu duayı o aziz değerli büyüğümüzün vefatı dolayısıyla okuyoruz. Ama mânası da hadîs-i şerîfin içinde. Bu duayı Peygamber Efendimiz bize tavsiye buyuruyor, öğretmiş oluyor. Onu da hadîs-i şerîf olarak size okumak ve mânasını vermek istiyorum. Ezberlemenizi, defterinize kaydetmenizi dilerim.

Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*;

Inne li’l-mevti feze’an. “Ölümün bir soğukluğu, korkusu vardır; soğuk, korkutucu bir olaydır.” *Fe-izâ beleğa ehadeküm mevtü ahîhi*. “Sizden birinize Müslüman kardeşinden bir kardeşinin vefatı haberi ulaştığı zaman, şu sözleri söylesin: “*Innâ lillâh ve innâ ileyhi râciûn*.” “Biz Allah’ın kullarıyız, muhakkak ki biz ona döneceğiz.”

Bu dünya hayatı fânî idi; işte geldi, geçti, geçiyor... Bazıları gözümüzün önünde ahirete

göçüyorlar, biz de göçeceğiz. Cenâb-ı Hakk'ın takdiri böyle; dünya fânî, kullar fânî, burada bir müddet imtihan olup gidecek insanlar... Hepimiz Allah'ın kullarıyız, hepimizin yazısı böyle ve hepimiz O'nun huzuruna varacağız. Ne mutlu huzuruna sevdiği kul olarak varanlara! Ne yazık Cenâb-ı Hakk'ın huzuruna âsî, mücrim, kâfir, müşrik, sevmediği kul olarak varanlara! Herkes gidecek, ister istemez gidecek.

Innâ lillâh ve innâ ileyhi râciûn diyoruz. Buna *istircâ'* derler. Bu sözü söylemek çok sevaptır. Allah büyük mükâfat verir, diye başka hadîs-i şerîfler var.

Duanın ikinci cümlesi: *Allâhümme elhikhü bi's-sâlihîne*. “Yâ Rabbi, bu vefat eden kardeşimi sevdiğin salih kullar zümresine ilhak eyle, onların arasına kat, onlardan eyle!”

Salih ne demek?

İyi demek, salâh sahibi demek; işi iyi olarak yapan, hâli iyi olan, ahlakı güzel olan demek... Peygamberler bazen bu kelime ile vasfediliyor Kur'ân-ı Kerîm'de; “O salih bir kul idi.” diye geçiyor. Önemli bir vasıf bu...

Va'hlifhü alâ zürriyyetihî fi'l-ğâbirîne. “Ve onun geride kalan çoluk çocuğu ve

zürriyeti üzerine hayırlı bakıcılar, kayıırııcılar, onların işleriyle meşgul olan insanlar ihsan eyle... Yani vefat eden öldükten sonra geriye kalanları sahipsiz kalmasınlar. Onları çekip çevirecek, gözetecek, işlerini görecekt yardımcıları ihsan eyle...” diye bir güzel dua. Bu da duanın üçüncü cümlesi...

Va’ğfirlenâ ve lehû yevme’d-dîn.

“Mükâfatların, cezaların, kulların amellerinin karşılıklarının verildiği günde bizi ve onu mağfiret eyle yâ Rabbi!”

Sonuncu cümlesi de: *Allâhümme lâ tahrimnâ ecrâhû.* “Yâ Rabbi, onun ecrinden bizi mahrum etme!”

“Onun ecri” ne demek?

Müminin vefat eden bir kardeşine karşı görevleri vardır. Cenazesini kaldırır, geride kalanlarına bakar, yardımcı olur, göz kulak olur. Hayırla yâd eder, ruhunu şâd edecek hatimler indirir, dualar gönderir, kurbanlar keser, hayır hasenât yapar...

“Ona dua ettiğimizden, onun hizmetlerini gördüğümüzden dolayı ecrimizi, sevabımızı bol bol ver! *Ve lâ teftinnâ ba’dehû.* Ondan sonra da bizi fitnelere, belalara, musibetlere

uğratma! Artık o vefat etti gitti, bizi arkada sulh-ü salâh içinde, huzur ve refah içinde yaşamaya muvaffak eyle; belalara dûçar eyleme...” demiş oluyor.

Biz de böyle uzaktan hadîs-i şerîfleri okuyarak, bu duaları aynen Âsım Köksal Hoca için de düşünüp yapıyoruz: Allah Teâlâ hazretleri “onu” salihler zümresine katsın. Geride kalan yakınlarına ecr-i cezîl, sevâb-ı kesîr ihsan eylesin. Sıhhat âfiyetle, uzun ömürle muammer olmayı nasip eylesin. Evlatları ona hayrû’l-halef olsunlar; onun gibi, onun namını yaşatacak güzel işler yaparak, Ümmet-i Muhammed’e faideli işler yaparak yaşasınlar.

Çocuklarını da çok iyi tanırdık. Damadı da bizim fakülteden mezun talebemizdir, onu da çok severdik. Allah onlara sabr-ı cemîl, ecr-i cezîl, sevâb-ı kesîr, uzun ömür ihsan eylesin diye onlara da dua ediyoruz, acılarına iştirak ediyoruz. *Innâ lillâh ve innâ ileyhi râciûn* diyoruz. Çünkü hayatın kuralı bu, işin sonu bu...

b. Mümin Ölümden Çekinmez!

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz bir başka hadîs-i şerîfinde buyuruyor ki:

إِنَّ مَلَكَ الْمَوْتِ لَيَنْظُرُ فِي وُجُوهِ الْعِبَادِ كُلِّ يَوْمٍ
سَبْعِينَ نَظْرَةً فَإِذَا ضَحِكَ الْعَبْدُ الَّذِي بُعِثَ إِلَيْهِ
يَقُولُ يَا عَجَبًا بُعِثْتُ إِلَيْهِ لِأَقْبِضَ رُوحَهُ
4 وَهُوَ يَضْحَكُ

Şüphesiz ölüm meleği, her gün kulların yüzlerine yetmiş kez bakar. Kendisine gönderildiği kul güldüğünde ise şöyle der: “Ne garip! Onun ruhunu almak için gönderildim, ama o hâlâ gülüyor!”

Enes *radıyallahu anh* rivayet etmiş. Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

İnne meleke'l-mevti. “Melekü'l-mevt, ölüm meleği olan Azrail *aleyhisselam*, insanların ruhunu almakla Allah’ın görevlendirdiği melek.” *Le-yenzuru fî vücûhü'l-ibâdi.* “Kulların yüzlerine bakar.” *Külle yevmin seb’îne nazreten.* “Her gün 70 bakışla bakar, yetmiş defa bakar.”

Yani kulların yüzlerine böyle 70 defa bakıyor; düşünün! Rakamı kesret ifade etmek için söylemiş olabilir Peygamber *sallallahu aleyhi*

ve sellem Efendimiz. Araplar böyle “çok” demek gerektiği zaman *seb’in* kelimesini kullanırlardı. “Çok fazla bakar” demek; ille 70 olacak, 69’dan sonraki 70 mânasına gelmeyebilir.

Demek ki Azrail *aleyhisselam* bize bakıp duruyor, görüp duruyor. Zaten melekler hep görüyorlar... Zaten âlemlerin Rabbi her şeyi görmekte... Biz nasıl günah işliyoruz, nasıl gafil duruyoruz, nasıl cahillik yapıyoruz; hayret edilecek bir şey!..

Bir gün gelip de ruhumuzu kabzedecek olan melekül-mevt de günde 70 defa bakıyor. “Artık bunun vadesi yetti, bunun canını al.” diye Allah’ın bildirdiği bir kulun hiçbir şeyden haberi yok güldüğünü görünce, melekül-mevt der ki; *yâ acebâhü*. “Allah Allah, ne kadar şaşılacak; ama tuhaf, ama acayip şey!” *Buistü ileyhi li-akbeda rûhahû ve hüve yedhaku*. “Ben şu adamın ruhunu kabzedeyim diye gönderildim, şu adama bak, hiçbir şeyden habersiz hâlâ gülüp duruyor. Biraz sonra canını alacağım.” diye şaşırdığını Peygamber Efendimiz bildiriyor.

Tasavvufta mutasavvıf büyüklerimiz ölümü unutmamak, ölümü yâd etmek, ölümü aklından

çıkarmamak vazifesini anlamışlardır. Peygamber Efendimiz'in tavsiyesi odur. *Eksirû zikre hâzimü'l-lezzât* diye hadîs-i şerîf var. Onu vazife olarak vazifelerin arasına katmışlardır, Peygamber Efendimiz emretti diye...

Dervişler zikre oturdukları zaman nasıl öleceğini, Azrail *aleyhisselam*'ın nasıl yanına geleceğini, nasıl göğsüne çökeceğini, nasıl ruhunu kabzedeceğini, nasıl kan-ter içinde kalacağını, nasıl o sırada imdâd-ı ilâhî erişip, *eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve resûlühû* deyip de mümin-i kâmil olarak can vereceğini temenni yoluyla düşünüp zikri öyle yapar.

Ölümü düşünmek Peygamber Efendimiz'in tavsiyesi olduğundan, Allah Teâlâ hazretlerinin sevap verdiği mühim, faydalı bir iş olduğundan; insanları gafletten kurtardığından, haramdan, gûnahtan geri tuttuğundan çok önemli bir vazife... Bunu insanların hatırlından çıkartmaması lazım!

Biz bu dünyaya geldik, işte geldik, işte gidiyoruz. Yunus Emre'nin ilâhilerini hatırlayın:

*Biz buradan gider olduk,
Kalanlara selam olsun!*

*Hasta iken hâlimizi,
Soranlara selam olsun!*⁵
diyor.

O kabirlerin halini anlatan ilâhileri ne kadar güzeldir. Onları hiç unutmamak lazım!

Bu ölüm birden geliverir. Fâni dünya insanı aldatır, aldatır, oyalar, oyalar; birden boşayıverir, bırakıverir; vefasızdır çünkü... Fâni dünya vefasızlıkla tanınmıştır. Bu fâni dünyaya dalarlar sonra bir gün bu dalmalarının acı acı cezasını çekerler.

“Ölümü düşünelim de gözümüz mü yaşlansın, dünyamız mı kararsın?”

Peygamber Efendimiz tavsiye ediyor. Senin hoşuna gitse de gitmese de insan ölümü düşündü mü ölümü düşünmek insanı hizaya getirir, güzel işler yapmaya yöneltir.

En iyi ıslah vasıtalarından birisi ölümü düşünmektir.

Düşündükten sonra da murad nedir?
Ölüme hazırlıklı olmaktır.

Hemen Azrail *aleyhisselam* gelse, “Ver bakalım emaneti!” dese, “Pekiyi, buyur al!” diyecek kadar ölüme hazır olmak lazım!

Yunus Emre çok güzel anlatıyor:

*Halkı bostan edinmiştir,
Dilediğin üzer ölüm.*

Öyle tarif ediyor. Köyde yaşayanlar bunun anlamını bilirler. Ne kadar tatlı benzetmelerle ne kadar güzel anlatıyor. “Bostan” dediğimiz kavun, karpuz ekilen yerdir. Sonra mevsimi geldiği zaman sahibi tarlaya, bahçeye gelir. Gider hangi karpuz olmuş, hangi kavun olmuş diye uzaktan bakar. Sapının kenarında incecik bir yeşil kısmı vardır. Orası kuruduğu zaman olgunlaştığı belli olur. Ona bakar, tık tık vurur, eliyle tartar, sapından koparır.

Azrail *aleyhisselam*’ı nasıl anlatıyor Yunus Emre?

*Halkı bostan edinmiştir,
Dilediğin üzer ölüm.*

“Üzmek” bugünkü mânasıyla değil, “kopardmak” mânasınadır. Bizim anladığımız “müteessir oldu” mânasına gelmez. İp koptu anlamında, “ip üzüldü” derler.

O zaman bu şiirin mânası nasıl olur?

Ölüm, halkı bostan tarlası gibi gezer, içinden bir tanesini seçer. Allah'ın emrettiğini, vâdesi geleni alır, koparır, götürür. Bostancının, tarla sahibinin kavunu, karpuzu “olmuş artık bu” diye kopardığı gibi alır, götürüverir. Yaşa da bakmaz. Gelinlik kızı alır, güveyi olacak yiğidi alır. Askere gider, şehit olur, cenazesi gelir. Dede durur, torunlar ölür. Allah'ın işi bilinmez, akıl sır ermez. Onun için ölüme hazırlanmak lazımdır!

Ölüme hazırlanmayan ne olur?

Gafil gider, hazırlıksız gider. Ahirette çok pişman olur, perişan olur ama bir işe yaramaz.

Onun için aziz ve sevgili kardeşlerim! Göçenlerin göçmesinden ibret alıp Cenâb-ı Hakk'ın yoluna dönelim! Hak din, en güzel din olan, tertemiz inanç olan İslâm inancına sımsıkı sarılalım! Cenâb-ı Hakk'ın rızasını kazanmaya fırsatı ganimet bilelim! Hayatımız elimizde bir fırsattır. İş işten geçmeden, ölüm meleği gelip “Ver emaneti!” demeden yapabildiğimiz kadar hayrât-ü hasenât yapalım, günahlardan uzak duralım!

Bu günahlara dalanlar, bu zulümleri yapanlar da utansınlar, korksunlar, titresinler ki

bir gün ölüm onlara da gelecek, onların da boy-nunu buracak, koparacak...

Allah kötöleri de ıslah eylesin. İyilere de güzel işler yapmayı nasip eylesin.

Hepinize Cenâb-ı Hakk'ın rızası yolunda güzel güzel ömür sürüp, ibadet edip, hayırlı iş-ler yapıp, faideli olup, arkada hayırlı evlatlar, hayırlı eserler, hayır hasenât müesseseleri bı-rakıp Allah'ın huzuruna sevdiği, razı olduğu kul olarak varmayı temenni ederim, dilerim.

Ömrünüz uzun olsun, âkıbetiniz hayrol-sun... Dünya ve ahiretiniz mâmur olsun... Cenâb-ı Hak cümlelerinizi cennetiyle, cemâliyle taltif eylesin...

es-selamü aleyküm ve rahmetullâhi ve berakâtüh!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

13 Şaban 1419 / 4 Aralık 1998

AKRA

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
KÜRSÜ